

Horsens Kommunes
budgetaftale for 2019-2022

**ET TRYGT
FÆLLESSKAB
I UDVIKLING**

INDLEDNING

I Horsens Kommune kan man leve et trygt og indholdsrigt liv som en del af et stærkt fællesskab. Med gode muligheder for at lære og uddanne sig, mange forskellige typer af arbejdspladser, hjælp og støtte til dem, der har brug for det og et spændende natur- og kulturliv danner Horsens Kommune en stærk ramme om det gode liv. Den ramme ønsker forligspartierne at prioritere og styrke med budgetaftalen for 2019.

Her skal i endnu højere grad være trygge miljøer at vokse op i og en sjov og indholdsrig skolegang, der både danner, uddanner og inddrager børnene i stærke fællesskaber. I voksenlivet skal Horsens Kommune danne rammen om et hverdagsliv i balance med et bredt udbud af arbejdspladser og spændende by- og boligområder at slå sig ned i. Og som senior skal man kunne leve et trygt og meningsfuldt liv, hvor man har mulighed for selv at tage ansvar for sin hverdag, så længe man overhovedet kan – og hvor hjælpen er ved hånden, hvis den bliver nødvendig.

Kulturen, naturen og fællesskabet er omdrejningspunkter for det gode liv, og i Horsens Kommune skal man opleve god adgang til den smukke natur, masser af spændende kulturtilbud hele året og et stærk foreningsliv, som man har lyst til at være en del af.

Ambitionen med budgetaftalen for 2019 er således at sikre, at Horsens Kommune også i fremtiden er et rigtig godt sted at bo og leve, hvor forskellige mennesker i alle aldre har de bedste muligheder, tryghed og stærke relationer.

INDHOLD

1. ØKONOMI	6
Ny økonomisk politik	7
Mere til de store serviceområder	8
2. VELFÆRD	10
2.1. BØRN OG UDDANNELSE	10
Skolerenoveringer og nye dagtilbud	11
Gæstestuer til dagplejen	12
Modulordninger SFO	12
Måltider	12
Børneattester	12
Natur og bevægelse	13
Inklusion	13
Fleksibilitet i folkeskolen	13
Folkeskoledag	14
Støtte til ordblinde	14
Udfordringer for alle elever	14
Vejledning i folkeskolen	15
Røgfrie skoler	15
Mobilfri skole	15
Horsens som studieby	15
Unge og uddannelse	16
Flere børn og unge	16
2.2. BESKÆFTIGELSE	17
Færre borgere på offentlig forsørgelse	17
Regeringstiltag	18
Arbejdskraft	18
Arbejdsklausuler og sociale klausuler	18
2.3. ÆLDRE OG SUNDHED	19
Hjemmeplejen	20
Psykiatri	20
Flere boliger	21
Ensomhed	21
Evaluering af klippekortsordning	21

Ulighed og social bæredygtighed	22
Pårørendekoordinator	22
Evaluering af ledsagerordning	22
Stress og mental sundhed	22
Hjælp til familier med for tidligt fødte børn	22
Køb af buskort for pensionister	23
Aktivitetscentre.....	23
Krisecentre.....	23
Flere ældre og mennesker med særlige behov	23
3. KULTUR OG FRITID.....	24
FÆNGSLET	24
Festivaler	25
Ungekultur	26
Vitus Bering og byens historie.....	26
Byliv	27
Forum som kraftcenter for idræt og foreningsliv	27
Springgymnastik	28
Kunstgræs og multisal	28
Svømmesal i Hovedgård.....	28
Bibliotekerne	29
Det gule pakhus.....	29
Foreningsliv	29
Folkeoplysning til flere	29
Understøttelse af forsamlingshuse	29
Horsens Skolebio	30
Dialogkaravanen	30
4. BOSÆTNING OG ERHVERV	31
Udvikling af Horsens by.....	32
Parkering	32
Infrastruktur.....	32
Øvrige store infrastrukturprojekter	34
Øvrige trafikprojekter	34
Kvalitetsløft til vejene	35
Kollektiv trafik	35
Sikre skoleveje	36
Horsens som cykelkommune	36

Danmarks smukkeste sti og natur	37
Kommune for alle.....	38
Blandede boliger	38
Klimaplanlægning.....	38
Plastikfri kommune.....	39
Bæredygtig energi.....	39
Rent drikkevand.....	39
Renholdelse og genanvendelse.....	39
Effektiv ejendomsservice.....	40
Skimmelsvamp	40
Skadedyrsbekæmpelse	40
Ejerløse katte	40
Afgræsning.....	41
Naturområde Horsens Fjord.....	41
Plant 1000 træer.....	41
Områdefornyelse til lokalområderne	42
Nedrivningspulje	42
Horsens Vand	42
Endelave	43
Erhvervskommunen Horsens	43
Nyt erhvervsfremmesystem.....	44
Kontrol med lastbilparkering	45
Udbud og indkøb.....	45
Whistleblower-ordning	46

1. ØKONOMI

I aftalen mellem KL og Regeringen for 2019 er der sket et løft i rammerne for kommunernes service- og anlægsudgifter, men der er fortsat tale om stramme rammer med økonomiske sanktioner på både budget og regnskab for serviceudgifter. Kommunerne risikerer også økonomiske sanktioner, hvis der samlet set budgetteres med anlægsudgifter ud over rammerne i aftalen. Det er således en central forudsætning for aftalen, at service- og anlægsrammer overholdes for kommunerne under ét.

På trods af de snævre rammer er der i Horsens Kommunes budget for 2019 sikret et løft på serviceområderne på ca. 37 mio. kr. Samlet set stiger serviceudgifterne med ca. 1 % i forhold til 2018.

Samtidig fastholdes et højt investeringsniveau på ca. 323 mio. kr. i 2019 til at imødegå den positive befolkningsudvikling og gøre det muligt at investere i bl.a. nye vuggestuer og børnehaver, skolerenoveringer og infrastruktur i hele kommunen.

I den samlede budgetperiode budgetlægges med et planlagt likviditetstræk, idet der gennem de senere år er sparet op til at gennemføre en række investeringer i kommunens udvikling samt til den nødvendige deponering ifm. en række store projekter.

Horsens Kommunes anlægsniveau udgør en forholdsmeæssig stor andel af den samlede ramme på 17,8 mia. kr. på landsplan, og centrale rammer forventes også fremadrettet at regulere kommunernes anlægsmuligheder. Derfor ønsker forligspartierne i foråret 2019 at gennemføre en prioriteringsdrøftelse af investeringsbehov og -rækkefølge for perioden 2021-2026. Resultatet af drøftelsen indgår i byrådets arbejde med budget 2020.

De foreløbige indberetninger vedr. den samlede bruttoanlægsramme viser, at kommunernes forventninger til anlægsudgifterne ligger væsentligt over rammen. Det kan derfor af hensyn til den landspolitiske situation blive nødvendigt, at Horsens Kommune senere i budgetprocessen bidrager til nedbringelse af bruttoanlægsudgifterne på landsplan.

Regeringens udspil til en reform af det kommunale udligningssystem i foråret 2018 sigtede imod ændringer af systemet, som ville have kostet Horsens Kommune ca. 100 mio. kr. årligt. En reform af udligningssystemet er pt. udsat til

2020. Regeringen har samtidig løbende ytret en intention om at afskaffe det såkaldte finansieringstilskud til kommunerne, hvilket ville koste Horsens Kommune yderligere ca. 83 mio. kr. årligt. Både udligningsreformen og finansieringstilskuddet illustrer, at Horsens Kommunes økonomi – og ikke mindst de fremtidige økonomiske prioriteringer – er afhængig af de landspolitiske beslutninger.

I Horsens Kommune tilpasses budgetterne til den borgernære service løbende, når der bliver flere børn, unge og ældre i kommunen. Tilpasningen sker efter principperne i kommunens demografimodeller, som skal sikre, at serviceniveauet fastholdes, selvom vi bliver flere borgere. For at sikre at modellerne fortsat løser denne opgave, gennemføres der i 2019 et servicetjek af kommunes demografimodeller.

Ny økonomisk politik

Byrådet har stort fokus på, at fastholde en ansvarlig økonomisk kurs, som både giver rum for politiske prioriteringer og som samtidig sikrer mod, at uforudsete hændelser medfører store sparerunder. På den baggrund er forligspartierne enige om en ny ansvarlig økonomisk politik.

Igennem en årrække har byrådets økonomiske politik bl.a. betydet, at servicerammen har været reduceret med 1%. Effektiviseringskravet har gjort det muligt at løse nye opgaver indenfor de forskellige driftsområder, løfte det samlede anlægsniveau og styrke kassebeholdningen.

Forligspartierne er imidlertid enige om, at kommunens økonomi i dag er stærk og i god balance, ift. da 1% effektiviseringskravet blev introduceret. Derfor indføres en ny økonomisk politik, der sænker effektiviseringskravet fra 1% i 2019 til 0,5% fra 2020 og frem.

Forligspartierne er enige om, at størrelsen på effektiviseringskravet kan drøftes hvert år ifm. budgetlægningen på samme måde som øvrige økonomiske forhold, herunder spørgsmålet om skat.

Halveringen af effektiviseringskravet betyder, at de enkelte dagtilbud, skoler og plejecentre har bedre mulighed for at fastholde god service og prioritere ressourcer til dem, der har mest brug for det. Forligspartierne er i den forbindelse enige om at afprøve nye partnerskaber for effektiv drift, således at medarbejderrepræsentanter, forvaltning og brugere i fællesskab og gennem dialog løbende arbejder for at skabe en effektiv drift med fokus på kerneopgaven - efter samme model, som i Norge er blevet kendt under overskriften

”modelkommuner”. Meningen med sådan et partnerskab er, at inddrage medarbejdernes og brugernes erfaringer mere direkte i processerne i og omkring effektiviseringer af driften.

Samtidig hæves kravet til den likvide beholdning fra 2.500 kr. pr. indbygger til 3.000 kr. pr. indbygger. Der planlægges dog med en lavere likviditet frem mod 2024-2026 pga. betydelige investeringer i bl.a. infrastruktur og kapacitetsudbygning på dagtilbuds- og skoleområdet.

Idet Horsens Kommunes økonomi fortsat er underlagt de regeringsfastsatte rammer for serviceudgifter og anlæg, kan der hvert år i forbindelse med økonomiaftalen mellem KL og Regeringen ske ændringer i de økonomiske forudsætninger, der gør det nødvendigt at justere det årlige effektiviseringskrav.

Indenrigsministeriets analyser viser, at Horsens Kommune er blandt de fem kommuner i Danmark med de laveste udgifter til administration. Det er forligskredsens ambition, at Horsens Kommune også i fremtiden skal holde omkostningerne til administration på et tilsvarende lavt niveau, uden at det går ud over kvaliteten i sagsbehandling og myndighedsarbejde.

Forligspartierne er enige om løbende at overveje at konkurrenceudsætte opgaver, på områder hvor det giver mening, med henblik på at sikre den bedst mulige økonomi og kvalitet.

I forbindelse med administrationens udflytning til Chr. M. Østergaards Vej i 2022 er der særskilt taget stilling til, at driftsudgifterne på det administrative område reduceres med yderligere 10,7 mio. kr. Disse synergibesparelser ligger ud over de generelle effektiviseringskrav.

Mere til de store serviceområder

I takt med at der bliver flere og flere horsensianere, bliver der også behov for flere hænder på de store serviceområder. Forligspartierne er derfor enige om at udmønte i alt 27,9 mio. kr. i 2019, så serviceniveauet på dagtilbudsområdet, undervisningsområdet, ældreområdet og det specialiserede socialområde kan fastholdes med et større antal borgere.

Den forventede demografiregulering på de enkelte områder udgør:

(Hele 1.000 kr.)	2019	2020	2021	2022
Dagtilbudsområdet	2.968	3.364	8.053	14.284
Undervisningsområdet	6.034	11.065	12.141	12.866
Ældreområdet	13.307	22.469	39.450	52.436
Det specialiserede socialområde	5.573	11.078	17.127	23.044

2. VELFÆRD

Høj faglighed og kvalitet skal være omdrejningspunkt for kommunens tilbud til borgerne i Horsens Kommune. Dagtilbud og skoler skal have stærke læringsmiljøer, der skal være god og kompetent støtte til dem, der har brug for det, og det skal være trygt og værdigt at blive gammel. Forligspartierne har et fælles højt ambitionsniveau for de store velfærdsområder og er klar til at investere i dem.

2.1. BØRN OG UDDANNELSE

Børnene er fremtiden - og vi skal give dem de allerbedste muligheder for at udvikle sig og trives i deres dagligdag.

Kommunens vuggestuer, dagplejer, børnehaver og skoler spiller en yderst vigtig rolle i vores børns liv. Høj faglighed og de rigtige kompetencer hos medarbejderne er afgørende for at sikre, at børnene opnår den læring og trivsel, som ruste dem til deres videre liv.

I Horsens Kommune skaber vi i dag nogle solide resultater i vores daginstitutioner og skoler. I kommunens dagtilbud er det sproglige niveau for de 5-årige på et stabilt højt niveau, og sprogvurderingerne viser, at de opnår en markant sproglig udvikling fra 3- til 5-års alderen. Forældrene udtrykker høj tilfredshed med både børnenes trivsel og udvikling. På skoleområdet har Horsens Kommune de senere år oplevet en imponerende fremgang i både karaktergennemsnit og trivsel på skolerne. Denne udvikling skal fortsætte.

Forligspartierne er konkret optagede af, at udviklingen i dagtilbud og på skoler skal være drevet af høje faglige ambitioner med børnene i centrum. Det er i det daglige arbejde omkring børnene, at udviklingen i læring og pædagogik for alvor skabes. Og det er evnen til at motivere og inspirere – ikke mindst de børn, som står udenfor fællesskaberne – der gør forskellen.

Dette forudsætter kompetente medarbejdere med tid til at gøre en forskel, og ledere, der har reelle muligheder for at træffe de rigtige og værdiskabende beslutninger tæt på personalets kerneopgave. Samtidig viser både lokale og internationale erfaringer, at en fælles retning og tilgang til arbejdet på tværs af både dagtilbud og skoler er vigtig for at skabe de optimale rammer omkring børnenes udvikling.

Derfor ønsker forligspartierne at give kommunens dagtilbud og skoler et endnu større lokalt råderum - både professionelt, ledelsesmæssigt og økonomisk.

Konkret ønsker forligspartierne, at ekstra tilførte ressourcer til området prioriteres af ledelsen på den enkelte institution ud fra de udfordringer og behov, de oplever i hverdagen.

Samtidig ønsker forligspartierne, at der rettes øget fokus på efter- og videreuddannelse af det pædagogiske og lærerfaglige personale, der rækker på tværs af både dagtilbud og skoler.

Børne- og uddannelsesudvalget har over de senere år skabt et økonomisk prioriteringsrum via forskellige strukturelle ændringer og tilpasninger.

Forligspartierne er enige om, at børne- og uddannelsesudvalget fortsat kan disponere over disse midler, og at der tilføres yderligere 5 mio. kr. pr. år, således at det samlede prioriteringsrum udgør 15 mio. kr.

Børne- og uddannelsesudvalget foretager endelig prioritering af disse midler med henblik på ansættelse af flere lærere og pædagoger på skoler og i daginstitutioner, samt til imødegåelse af evt. økonomiske udfordringer på området.

Skolerenoveringer og nye dagtilbud

Også de fysiske rammer har betydning for at skabe gode læringsmiljøer. Derfor er forligspartierne enige om, at renovering af byens skoler skal prioriteres.

Forligspartierne er enige om at renovere og ombygge Østbirk Skole, så bygningerne kan imødekomme moderne skoledrift med en mere sammenhængende og funktionel bygningsmasse, der tilgodeser gode læringsmiljøer. Derudover skal der ske ud- og ombygning af Lund Skole, samt mindre udbygning af Egebjerg skole, hvor der også er stigende kapacitetsudfordringer.

Forligspartierne er samtidig enige om, at der fortsat skal være attraktive daginstitutioner i lokalområdet Torsted/Egebjerg, som de senere år har oplevet en markant befolkningstilvækst. Konkret skal der i 2019 igangsættes byggeri af en ny daginstitution med vuggestue- og børnehavpladser i Torsted. Desuden skal der ske en udvidelse af den nuværende pasningskapacitet i Egebjerg – f.eks.

i tilknytning til Naturcenter Skovgården, således at natur og bevægelse bliver omdrejningspunkt.

Også i Bygholm Bakker ønsker forligspartierne at igangsætte projektering af nyt dagtilbud – meget gerne med naturprofil - med henblik på at sikre pasningstilbud til de kommende mange børnefamilier i området.

Mere overordnet og i forlængelse af den positive befolkningstilvækst ønsker Forligspartierne at igangsætte en kapacitetsanalyse af vækstområderne i kommunen generelt med henblik på at sikre, at der fortsat vil være plads i dagtilbud og skoler til de mange nye børn og unge.

Endelig ser forligspartierne frem til etableringen af en ny børnehave på Campus, der kommer til at fungere som et spændende børnehus i byen, hvor der er fokus på bevægelse, sundhed og nye veje til læring – og som er indbydende, åbent og levende fra tidligt til sent.

Gæstestuer til dagplejen

Dagplejerne i Horsens Kommune spiller en vigtig rolle i viften af pasningstilbud. Forligspartierne er enige om, at Børne- og uddannelsesudvalget skal drøfte muligheden for at etablere gæstestuer, så børnene altid kommer et kendt og trygt sted hen, hvis den faste dagplejer er på uddannelse eller syg.

Modulordninger SFO

Forligspartierne ønsker, at Børne- og Uddannelsesudvalget belyser modeller for modul-ordninger på SFO-området. Analyserne skal forholde sig til økonomi, arbejdstilrettelæggelse på skolerne og konsekvenserne for den faglige kvalitet i det samlede tilbud.

Måltider

Horsens Kommune har i dag en mad og måltidspolitik på 0-6 års området. Af den fremgår det, at der tages hensyn til børn med særlige måltidsbehov. Der vises endvidere hensyn og respekt for forskellige religiøse og kulturelle forskrifter. Forligspartierne er enige om, at der gives mulighed for måltidshensyn til alle borgere i kommunale institutioner, hvor der produceres mad. Borgerne har således også mulighed for at kunne tilvælge ikke-rituelt slagtet kød.

Børneattester

Tryghed for børn og familier er helt afgørende for en god hverdag. Både i forbindelse med dagtilbud og skoler, og når man deltager i fritidstilbud. Derfor

ønsker forligspartierne at understrege, at det i Horsens Kommune ikke er muligt at arbejde med eller omkring børn og unge uden der foreligger en børneattest – hverken som fastansat, praktikant eller frivillig. Horsens Kommunes følger KL´s anbefalede foranstaltninger i de situationer, hvor der ikke kan tilvejebringes en børneattest, som går tilstrækkeligt langt tilbage.

Natur og bevægelse

Forligspartierne ønsker, at leg, frisk luft og bevægelse skal være en naturlig del af børns liv, når de er i skole eller pasningstilbud.

Derfor skal mulighederne for at etablere såkaldte børneskove, der er særligt designet til at inspirere børn til leg, undersøges. Børneskovene kan f.eks. etableres i Lund, Bygholm Bakker og Egebjerg.

Samtidig skal der indenfor Børne- og Uddannelsesudvalgets anlægsramme løbende investeres i institutionslegepladser – startende med Byskolen, afdeling Lindvigsvej og herefter Brædstrup Skole.

Endelig ønsker forligspartierne, at Børne- og Uddannelsesudvalget går i dialog med skolebestyrelser om initiativer, der kan få flere børn til at gå eller cykle til og fra skole.

Inklusion

Forligspartierne er enige om, at det er vigtigt at være en del af fællesskaber, og at inklusion i folkeskolen spiller en vigtig rolle i den forbindelse. For at sikre at inklusion altid sker med afsæt i det enkelte barns behov, skal Horsens Kommunes inklusionsindsats revideres med afsæt i erfaringer med de såkaldte Nest-klasser, der er pædagogisk og ressourcemæssigt tilpasset de enkelte klasser og børn.

Fleksibilitet i folkeskolen

Folkeskolerne i Horsens Kommune er inde i en positiv udvikling med stadig højere faglighed og trivsel. Denne udvikling skal fortsætte og understøttes.

Forligspartierne er enige om, at den positive udvikling især skyldes dygtig ledelse og engagerede, kompetente lærere og pædagoger, der tager ansvar for hver enkelt skole. Dette ansvar ønsker forligspartierne at understøtte ved at opfordre de enkelte skoler til at søge mulighederne for at skabe øget fleksibilitet indenfor rammerne af Folkeskoleloven.

Det gælder bl.a. i forhold til anvendelsen af måling via prøver og tests, hvor omfanget af evalueringer udover de obligatoriske, nationale tests skal afgøres af den enkelte skole ud fra en fagligt baseret vurdering af børnenes læringsmuligheder.

Det gælder også i forhold til skoledagens længde, hvor skoleledelse og bestyrelse kan forholde sig til de muligheder folkeskoleloven giver i forhold til, at konvertere understøttende undervisning og lektiecafe til andre initiativer, som styrker elevernes læring og trivsel.

Kompetencen til at meddele tilladelse hertil ligger i Børne- og Uddannelsesudvalget, som i 2019 også skal gennemføre en temadrøftelse ift. den overordnede retning i folkeskolen og mulighederne for at foretage individuelle tilpasninger.

Konkret ønsker forligspartierne, at Børne- og Uddannelsesudvalget undersøger mulighederne for at skrue ned for karaktergivning til fordel for andre typer af evalueringer – bl.a. for at imødegå at stadig flere børn og unge føler sig pressede i hverdagen.

Folkeskoledag

Folkeskolen er omdrejningspunkt for børns udvikling på mange forskellige niveauer. Derfor ønsker forligspartierne, at Børne- og Uddannelsesudvalget i 2019 gennemfører en "Folkeskoledag", hvor elever, forældre, faglige organisationer, lærere, pædagoger, ungdomsuddannelser, erhvervsliv og lokalpolitikere indbydes til at diskutere fremtidens folkeskole i Horsens Kommune.

Støtte til ordblinde

I dag behøver det at være ordblind ikke at være nogen hindring for at klare sig godt i uddannelsessystemet, men det kræver den rette støtte og de rette hjælpemidler. Derfor understreger forligspartierne, at der fortsat skal være stort fokus på at hjælpe ordblinde med at klare sig godt igennem uddannelse og i beskæftigelse.

Udfordringer for alle elever

Forligspartierne er enige om, at folkeskolen skal udfordre både de svageste og de dygtigste elever, så alle kan udnytte deres potentiale. Børne- og Uddannelsesudvalget skal drøfte de muligheder, der findes for de fagligt stærke elever, herunder klyngesamarbejde og Junior Talent-programmet, med henblik på at vurdere om der er behov for yderligere initiativer.

Vejledning i folkeskolen

Det er afgørende, at uddannelsessøgende unge har et bredt billede af fremtidens uddannelses- og jobmuligheder, og at uddannelsesvalg træffes på et tilstrækkeligt oplyst grundlag.

Derfor er i regi af Horsens Alliancens, under samlebetegnelsen "Projekt Samspil", etableret et samarbejde mellem folkeskoler, virksomheder og uddannelsesinstitutioner, som bl.a. kommer til udtryk ved, at folkeskoleklasser og deres lærere kommer på virksomhedsbesøg og får indsigt i forskellige uddannelses- og karrieremuligheder.

Forligspartierne ønsker, at der gennemføres en temadrøftelse for Byrådet om hele vejledningsindsatsen, og at der forelægges forslag til evt. yderligere initiativer, som kan medvirke til sikringen af nationale og lokale uddannelsespolitiske målsætninger.

Røgfrie skoler

Med respekt for den decentrale struktur på folkeskoleområdet er forligspartierne enige om, at de enkelte skolebestyrelser skal forholde sig til en røgfri skoledag, og vurdere, om det skal indføres på den konkrete skole. Desuden skal emnet drøftes i Horsens Uddannelsesråd.

Mobilfri skole

Også brugen af mobiltelefoner i skoletiden skal hver enkelt skolebestyrelse forholde sig til og udarbejde retningslinjer for.

Horsens som studieby

Horsens skal fortsat være kendt som en attraktiv studieby med et bredt udvalg af førsteklases ungdomsuddannelser og videregående uddannelser. De skal sikre, at kommunens unge kan blive til det, de drømmer om – her i Horsens.

Samtidig er stærke uddannelser med til at tiltrække unge fra andre kommuner.

Derfor ønsker forligspartierne at indgå i et ambitiøst og forpligtende samarbejde om at brande Horsens som studieby i samarbejde med kommunens videregående uddannelsesinstitutioner – og med særligt fokus på at understøtte VIA's satsning på at tiltrække flere ingeniørstuderende, således at indsatsen på den lange bane kan være med til at afhjælpe mangel på højt kvalificeret arbejdskraft.

At være en attraktiv studieby handler om at have hele miljøer, der både understøtter den faglige dimension og danner rammen om et spændende ungeliv og stærke fællesskaber. Her kan man både lære, trives og udvikle sig som menneske, og samtidig kan man se frem til mange, spændende og forskelligartede jobmuligheder. Forligspartierne er enige om, at Horsens Uddannelsesråd skal arbejde målrettet med at fastholde og udvikle Horsens som en attraktiv studieby med gode miljøer for unge.

Unge og uddannelse

Med den nye "Aftale om bedre veje til uddannelse og job" skal kommunerne etablere en sammenhængende, koordineret ungeindsats, som får til opgave at sikre den nødvendige støtte og hjælp til at realisere den enkelte unges uddannelsesplan. Det indebærer, at der skal ske en koordinering af den samlede ungeindsats på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen, ligesom den enkelte unge skal opleve, at der er én indgang til kommunen.

Forligspartierne ønsker derfor, at den retning, der allerede er sat i Ungeenheden, skal fortsættes og videreudvikles med henblik på at imødekomme de nye lovkrav samt sikre sammenhæng for de unge i overgangen mellem folkeskole, ungdomsuddannelse og job.

Flere børn og unge

Horsens Kommunes positive udvikling og løbende befolkningstilvækst betyder, at der hvert år bliver flere børn og unge i Horsens Kommune. For at sikre, at der også fremadrettet er gode, lærerige dagtilbud og skoler med høj faglighed er forligspartierne enige om at afsætte følgende:

(Hele 1.000 kr.)	2019	2020	2021	2022
Dagtilbudsområdet	2.968	3.364	8.053	14.284
Undervisningsområdet	6.034	11.065	12.141	12.866

2.2. BESKÆFTIGELSE

At kunne forsørge sig selv og sin familie er helt afgørende for adgangen til at kunne leve et godt liv, og forligspartierne er enige om, at én af de bedste veje til inklusion i samfundet er via arbejdsmarkedet. Derfor skal alle dem, der kan passe et arbejde, være på arbejdsmarkedet.

Den ambition hjælpes godt på vej af den positive udvikling i samfundsøkonomien, der skaber stor efterspørgsel efter arbejdskraft og meget lav ledighed. Der er således en helt særlig gunstig situation, der skal udnyttes til at få alle med.

Forligspartierne har derfor en forventning om, at den positive udvikling, som Horsens Kommune har været igennem i forhold til antal borgere på overførselsindkomst, vil fortsætte, således at Horsens Kommune fortsat udvikler sig bedre end landsgennemsnittet. Det skal bl.a. ske ved at fastholde en strategi med at investere i indsatser, der kan bringe ledige i beskæftigelse og uddannelse, f.eks. nytteindsats, aktivering, tværgående initiativer og et tæt samarbejde med kommunens mange virksomheder. Dette skal bl.a. ske i tæt samarbejde med HORSENS ALLIANCEN.

Forligspartierne ønsker samtidig at intensivere samarbejdet mellem Business Horsens, VIA, Erhvervsakademi Dania, Aarhus Universitet og Horsens Kommunes jobcenter med henblik på at sikre professionel matchmaking mellem studerende/nyuddannede og de lokale virksomheder, som efterspørger højt kvalificeret arbejdskraft.

Det skal drøftes med VIA og Business Horsens, om dette skal ske ved at samle kræfterne fysisk i VIA's karrierecenter samt sikre bredt geografisk samarbejde med afsæt i Business Region Aarhus.

Færre borgere på offentlig forsørgelse

Forligskredsen har med budget 2018 – 2021 afsat et prioriteringsrum til beskæftigelses- og integrationsudvalget på 5 mio. kr. årligt til initiativer på sygedagpengeområdet, på kontanthjælpsområdet og til unge, der står udenfor arbejdsmarkedet.

Dette prioriteringsrum løftes med yderligere 1,5 mio. kr. årligt til udvalgets disponering målrettet initiativer, der nedbringer andelen af borgere på offentlig forsørgelse.

Regeringstiltag

Regeringen har pålagt kommunerne besparelser på beskæftigelsesområdet svarende til ca. 15 pct. af driftsbudgettet. For Horsens Kommune svarer det til 16,5 mio. kr. Implementeringen af disse besparelser kræver tværgående nytænkning af store dele af beskæftigelsesindsatserne. Derfor igangsættes en proces, der har til formål at identificere nye muligheder på beskæftigelsesområdet, der kan være med til at realisere regeringens besparelser. Arbejdet forankres i Beskæftigelsesudvalget.

Arbejdskraft

I takt med at samfundsøkonomien udvikler sig positivt, opleves der stigende rekrutteringsudfordringer i en række brancher. Forligspartierne er optagede af at sikre, at kommunes virksomheder har adgang til kvalificeret arbejdskraft. Samtidig er det helt afgørende, at de unge mennesker, der kommer fra skole og uddannelse får de bedste muligheder for at komme ind på arbejdsmarkedet.

Derfor er forligspartierne enige om, at kommunen i forbindelse med udbud og indkøb i videst muligt omfang skal prioritere leverandører og virksomheder, der arbejder seriøst med CSR og tager ansvar for den næste generation af arbejdskraft ved at uddanne elever, lærlinge og praktikanter.

Også i kommunens egen organisation skal ansvaret løftes, således at elever og praktikanter indgår som en kontinuerlig del af arbejdet på rådhus, jobcenter, driftsgård mm. Der afsættes 1 mio. kr. til formålet.

Arbejdsklausuler og sociale klausuler

Budgetaftalen for 2018 understregede, at der skal være styr på arbejdsforhold og social ansvarlighed, når kommunen har private leverandører til at løse opgaver.

I forlængelse af det arbejde, der er foregået siden, ønsker forligspartierne, at indsatserne mod social dumping samles, og at der gennemføres løbende opfølgning på, om leverandørerne overholder kommunens krav ift. arbejdsklausuler og sociale klausuler. Herunder ønsker forligspartierne at understrege, at princippet om kædeansvar fastholdes.

I den forbindelse ønsker forligspartierne at afskaffe udbudsgrænsen på 1 mio. kr. således, at der ikke er nogen nedre grænse for, hvornår arbejdsklausuler og sociale klausuler skal overholdes. Det skal dog ske på en måde, der sikrer, at

mindre håndværksvirksomheder fortsat har mulighed for at byde på kommunale opgaver.

Forligspartierne er desuden optagede af at sikre, at de ordentlige forhold overholdes. Derfor skal ansatte, der løser anlægsopgaver, som kommunen har ansvaret for, bære et særligt ID-kort, så der ikke kan opstå tvivl om, hvorvidt man er ansat hos en leverandør eller virksomhed, der lever op til de gældende klausuler.

2.3. ÆLDRE OG SUNDHED

I Horsens Kommune skal man kunne leve et aktivt og selvstændigt liv. Der skal være rig mulighed for at deltage i spændende og meningsfulde aktiviteter, for at gøre brug af en bred vifte af kultur- og fritidstilbud og for at være en del af nære fællesskaber. Desuden skal der være tryghed og støtte til dem, der har brug for det.

Det betyder, at der skal være attraktive boliger at flytte ind i. Der skal være et varieret udbud af kultur- og fritidsaktiviteter. Og der skal være god adgang til at nyde naturen.

Forligspartierne er dog først og fremmest optagede af at sikre, at dem, der har brug for ekstra hjælp i hverdagen, modtager den nødvendige pleje, omsorg og støtte. Det skal gøre dem i stand til at leve en så selvstændig, værdig og tryk tilværelse som overhovedet muligt. Det gælder både mennesker, der pga. en kombination af alderdom og sygdom har svært ved at klare sig selv. Og det gælder de borgere, der lever med fysiske eller psykiske handicap, og som er afhængige af hjælp for at kunne få hverdagen til at hænge sammen.

Omdrejningspunktet for den støtte er dygtige medarbejdere med den rette kombination af faglige kompetencer og menneskeligt nærvær. Dem er der mange af i Horsens Kommune. De gør en stor forskel for mange menneskers livskvalitet. Og det er der brug for mere af.

Velfærds- og sundhedsudvalget har via løbende effektivisering og tilpasning skabt et økonomisk prioriteringsrum, og forligspartierne er enige om, at udvalget fortsat kan disponere over disse midler, og at der tilføres yderligere 6 mio. kr. pr. år, således at det samlede prioriteringsrum udgør 15 mio. kr.

Den endelige prioritering af midlerne foretages af Velfærds- og Sundhedsudvalget, idet forligspartierne dog ønsker, at der i udmøntningen af midlerne er fokus på initiativer der kan imødegå rekrutteringsudfordringer på

området, således at der også i fremtiden kan ansættes og fastholdes kompetente medarbejdere, samt til imødegåelse af økonomiske udfordringer på udvalgets ansvarsområde.

Hjemmeplejen

Forligspartierne er optagede af, at der i udmøntningen bl.a. er fokus på at styrke hjemmeplejen, så der sikres tid til det vigtige møde mellem borger og hjemmehjælper og til en større grad af kontinuitet i forhold til de plejere, som den enkelte ældre skal forholde sig til.

Hjemmeplejen yder nemlig et stort og helt afgørende vigtigt stykke arbejde for mange ældres tryghed og livskvalitet. Derfor skal der gennemføres en analyse af arbejdet i hjemmeplejen mhp. at vurdere om arbejdet kan tilrettelægges mere hensigtsmæssigt og smidigt, så den enkelte medarbejder får bedre tid og større frihed til gavn for både medarbejdere og borgere.

Derudover ønskes et fortsat fokus på kompetenceudvikling i forhold til både faglige og sproglige kompetencer hos alle medarbejdere.

Samtidig skal det sikres, at alle ældre, der modtager hjemmehjælp ud over rengøring, skal have én kontaktperson, der koordinerer mad, medicin, indkøb, kontakt med pårørende, mm. Og som samtidig har øje for, hvordan borgeren bedst får en tryk tilværelse.

Psykiatri

Horsens Kommune har de seneste 10 år gået forrest med udvikling af tidlig indsats, og der er udviklet en bred vifte af tilbud og indsatser, der skal give borgerne i Horsens kommune de bedste muligheder for at leve et godt og selvstændigt liv – uanset alderdom, sygdom eller andre vilkår, der kan gøre hverdagen svær.

For borgere med en sindslidelse kan det være særligt udfordrende at finde balancen, og forligspartierne ønsker, at der skal gøres en særlig indsats for at sikre, at denne målgruppe også har gode muligheder for at leve et godt og trygt liv.

Derfor skal der i de kommende år være fokus på tidlig opsporing af begyndende psykisk sygdom eller forværring af psykisk sygdom hos borgere med handicap.

Erfaringer fra tilbud på ældreområdet med koordinatore, fremskudt rådgivning, akutpladser og kronikerprogrammer skal vurderes i forhold til udbredelse til borgere med sindslidelser.

Flere boliger

I forlængelse heraf ønsker forligspartierne at etablere 10 akutpladser ved Vital Horsens på Langmarksvej til at imødegå en stigende tendens til kortere indlæggelsestider i psykiatrien. Akutpladserne vil skabe mulighed for et mere kvalificeret rehabiliteringsforløb i forlængelse af indlæggelse og dermed medvirke til en hurtig tilbagevenden til at leve og bo selvstændigt. Der afsættes 5 mio. kr. i 2021 og 5 mio. kr. i 2022.

Pladserne kan med fordel udvikles som fleksible boliger, der kan tilpasses skiftende behov på ældre- og sundhedsområdet.

På handicapområdet er der ligeledes behov for at sikre et tilstrækkeligt antal egnede boliger. Derfor er forligspartierne enige om at etablere ca. 10 nye almene handicapboliger. Samtidig gennemføres en kortlægning og analyse af behovet for yderligere handicapboliger i Horsens Kommune.

I forhold til plejeboliger konstaterer forligspartierne med tilfredshed, at der i alt i perioden 2019-2026 er afsat 59 mio. kr. til plejeboliger.

Ensomhed

Forligspartierne er enige om, at ensomhed har stor betydning for mange ældres livskvalitet. Derfor skal der i regi af Velfærds- og Sundhedsudvalget sættes særligt fokus på de indsatser, der kan være med til at afhjælpe ensomhed hos ældre, herunder undersøges muligheden for etablering af en ensomhedskonsulentfunktion.

Indsatserne koordineres med eksisterende indsatser i regi af Sund By.

Evaluering af klippekortsordning

Ambitionen med den eksisterende klippekortsordning på ældreområdet er at give ældre borgere bedre mulighed for hjælp og støtte til aktiviteter efter eget valg. Forligspartierne er enige om, at klippekortsordningen er et værdifuldt bidrag til en selvstændig tilværelse, men ønsker, at der i Velfærds- og Sundhedsudvalget gennemføres en evaluering af ordningen mhp. at vurdere, om klippekortordningen fungerer efter hensigten.

Ulighed og social bæredygtighed

Forligspartierne er enige om, at ulighed i livsvilkår kan have stor betydning for den enkeltes muligheder i livet. Derfor skal der gennemføres en kortlægning og analyse af uligheden i Horsens Kommune – både med fokus på indkomst, uddannelse, sundhed og levevilkår. I forlængelse af analysen ønsker forligspartierne en samlet strategi for bekæmpelse af social ulighed samt sikring af en større grad af social bæredygtighed.

Pårørendekoordinator

Pårørende er både en vigtig ressource og samtidig medborgere. At være pårørende til en person med omfattende fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser er en stor opgave, der kan påvirke det enkelte menneske massivt. Mange pårørende oplever i denne forbindelse store problemer, som i værste fald kan føre til sygemeldinger og tab af tilknytning til arbejdsmarkedet.

Samtidig er forligspartierne opmærksomme på, at det for pårørende kan være en udfordring at navigere i kommunens forskellige tilbud. Derfor er der enighed om, at mulighederne for at oprette en stilling som pårørendekoordinator i regi af Sund By-indsatsen skal afdækkes.

Evaluering af ledsagerordning

Byrådet afsatte i 2018 250.000 kr. til permanentgørelse af ledsagerordningen til mennesker med handicap. Forligskredsen ønsker, at Velfærd- og Sundhedsudvalget evaluerer brugen af ordningen.

Stress og mental sundhed

Alt for mange bliver ramt af stress og mental mistrivsel. Der er allerede iværksat tiltag for at forebygge dette, men forligspartierne ønsker, at der skal øget fokus på området. Derfor skal Udvalget vedrørende borgerrettede sundhedsfremmeinitiativer komme med anbefalinger til forebyggelse af stress og til at øge den mentale sundhed blandt borgerne i Horsens Kommune.

Derudover skal Økonomi- og erhvervsudvalget løbende forholde sig til medarbejderes trivsel og mentale sundhed.

Hjælp til familier med for tidligt fødte børn

Teknologisk og medicinsk er det blevet muligt at sikre, at børn, der fødes meget for tidligt, overlever med muligheder for et godt og normalt liv efterfølgende. Samtidig er der i regionerne pres på tidlig udskrivning fra hospitalerne. Dette stiller store krav til den efterfølgende indsats i kommunerne. Forligspartierne

ønsker derfor at undersøge, hvordan familier med meget for tidligt fødte børn kan sikres en fast hjælpepakke, når de udskrives.

Køb af buskort for pensionister

I forbindelse med budget 2018 blev det besluttet at indføre en særlig buskortordning for pensionister. Forligspartierne ønsker, at det skal være muligt for pensionister at rekvirere buskort på alle kommunens biblioteker.

Aktivitetscentre

Horsens Kommune opererer i dag med en række åbne aktivitetscentre i midtbyen, hvor mange forskellige mennesker kan blive del af et fællesskab. Forligspartierne ønsker, at der skal gennemføres en evaluering mhp. at vurdere, om der er behov for at forstærke indsatsen, således at der i endnu højere grad kan tages hånd om borgere med særlige behov.

Krisecentre

Forligspartierne er enige om, at Krisecenter for kvinder og Krisecenter for mænd i Horsens Kommune yder et stort og vigtigt stykke arbejde for mænd og kvinder i krise. Derfor skal Velfærds- og Sundhedsudvalget drøfte behovet for yderligere psykologbistand med de enkelte centre.

Flere ældre og mennesker med særlige behov

I overensstemmelse med udviklingen på landsplan og den stigende befolkningstilvækst i Horsens Kommune bliver der år for år flere ældre og borgere med særlige behov. For at sikre, at der også fremadrettet er gode muligheder for at leve et trygt liv med den nødvendige hjælp og støtte, er forligspartierne enige om at afsætte følgende:

(Hele 1.000 kr.)	2019	2020	2021	2022
Ældreområdet	13.307	22.469	39.450	52.436
Det specialiserede socialområde	5.573	11.078	17.127	23.044

3. KULTUR OG FRITID

Horsens Kommune er kendt som en kultur- og oplevelseskommune – og det skal den blive ved med at være. Store koncerter, festivaler, idrætsbegivenheder og events har ændret byens image og har været afgørende for Horsens Kommunes positive befolkningsudvikling. Samtidig er de med til at skabe stolthed og engagement blandt frivillige, foreninger og virksomheder i byen.

De store idræts- og kulturevents skal derfor fortsat være en del af kommunens DNA, hvor erhvervslivets bidrag og et fortsat tæt samarbejde mellem Horsens Kommune, Eliteidrætsområdet og Horsens & Friends er afgørende. Samtidig skal der i endnu højere grad sættes på hverdagskulturen. Horsens skal være et sted, hvor der sker noget uventet, inspirerende og anderledes – hele året rundt.

Endelig skal FÆNGSLET fortsat udvikles som markant fyrtårn for Horsens.

FÆNGSLET

FÆNGSLET er et unikt vartegn for Horsens Kommune, der både rummer et internationalt anerkendt fængselsmuseum og samtidig huser store koncerter, festivaler og events.

Det er lykkedes Fonden FÆNGSLET at tilvejebringe nye fondsbidrag på ca. 100 mio. kr. fra nogle af Danmarks største fonde, hvilket er en anerkendelse af, at FÆNGSLET er en unik attraktion med internationalt format.

Midlerne skal bruges til at etablere "Vestsalen", som bliver en enestående venue for kultur- og erhvervsarrangementer, og som vil medvirke til at fremtidssikre FÆNGSLET som fyrtårn og markant oplevelsesvirksomhed i Danmark.

Horsens Kommune ejer de omkringliggende arealer, og forligspartierne er enige om, at fortsætte udviklingen af disse. Dette skal ske med henblik på at åbne området op og gøre dette til en attraktiv bypark for borgere i Vestbyen og resten af Horsens Kommune, samt for gæster udefra. Ved samme lejlighed skal der ske forskønnelse af området omkring Priorsløkkevej, f.eks. med vejtræer o.l.

Samlet set afsættes 7 mio. kr. i 2018 og 4 mio. kr. i 2019 til arbejdet med at udvikle "Den Grønne Ring" omkring FÆNGSLET.

Forligspartierne ønsker at videreudvikle Fængselsmuseet, så det også fremadrettet fremstår som et levende og interessant nationalt museum med oplevelser, som ikke alene fastholder, men løbende øger det årlige besøgstal.

Nogle udstillingsområder skal flyttes, og helt nye skal udvikles og etableres, og derfor er en udviklingsplan for Fængselsmuseet under udarbejdelse.

Forligspartierne ønsker i den forbindelse, at FÆNGSLET - for at understøtte udviklingsplanen for museet - gennemfører en række bygningsmæssige ændringer på de dele af fængselsbygningen, som kommunen lejer til museumsformål. Udgifterne til de bygningsmæssige ændringer vurderes at blive ca. 10 mio. kr.

Horsens Byråd besluttede i 2016 at give lånegaranti for en ramme på op til 25 mio. kr. til FÆNGSLET, hvoraf et lån på 5 mio. kr. er optaget. Ifølge byrådsbeslutningen skal de enkelte projekter godkendes af byrådet, før garantien kan udløses. Forligspartierne tilkendegiver med denne aftale, at FÆNGSLET som udgangspunkt kan udnytte den af byrådet vedtagne lånegarantiramme til de bygningsmæssige ændringer, som FÆNGSLET skal gennemføre for at understøtte videreudviklingen af Fængselsmuseet, idet projektet/projekterne forelægges byrådet til godkendelse.

Samlet anvendes der således ca. 10 mio. af den bevilgede lånegarantiramme. Forligspartierne er enige om, at lånegarantier i henhold til byrådsbeslutningen fra 2016 herefter lukkes ned, men at FÆNGSLET også fremadrettet kan søge lånegaranti til konkrete projekter, hvis der skulle opstå ønske om lånefinansiering, hvor der er behov og mulighed for kommunal garanti.

Der afsættes 0,7 mio. kr. årligt fra og med 2019 på Kultur- og Civilsamfundsudvalgets budget til dækning af øgede lejeudgifter/driftstilskud vedrørende Fængselsmuseet. Der afsættes desuden yderligere 3,0 mio. kr. pr. år til Horsens Museum til arkæologi og forskning, til flytning af de eksisterende udstillinger på Fængselsmuseet og etableringen af nye udstillinger, samt til den fortsatte udvikling af Horsens Museum i øvrigt.

Festivaler

Horsens Kommunes veletablerede festivaler er en stor del af kommunens kultur-DNA. Derfor ønsker forligspartierne at afsætte i alt 1,3 mio. kr. til fremtidssikring af Europæisk Middelalderfestival, Krimimessen Horsens, Tegnefestival og Wall of Sound. Midlerne prioriteres endeligt af Kultur- og Civilsamfundsudvalget

Ungekultur

Særligt for den yngre målgruppe er der behov for at understøtte og udvikle et rigere kulturliv. Ikke mindst i takt med etableringen af campus, hvor der forventes op til 8.000 studerende i midtbyen hver dag. Forligspartierne ønsker, at Kultur- og Civilsamfundsudvalget har fokus på udviklingen af kulturtilbud målrettet unge.

Vitus Bering og byens historie

En vigtig del af Horsens Kommunes nyere historie er den anerkendte søfarer Vitus Bering. Forligspartierne er enige om, at der skal nedsættes en komité med det formål at etablere en Vitus Bering skulptur i Horsens by, samt formulere anbefalinger om den fremtidige formidling af Vitus Bering-historien i Horsens.

Komitéen består af Esben Hedeager som formand samt Jakob Bille og Martin Ravn som næstformænd. Derudover skal komitéen bestå af fagfolk som f.eks. Bedre bymiljø samt en repræsentant fra henholdsvis havnen, kunstmuseet og Horsens museum. Desuden har den russiske ambassade givet tilsagn om at være repræsenteret. Formandskabet har mulighed for at udpege yderligere 4-6 medlemmer, herunder borgere med særlig kunstinteresse og -indsigt.

Med afsæt i inspiration fra særligt de områder af Rusland, hvor Vitus Bering har nydt særlig berømmelse, skal komitéen vælge en skulptur, en passende lokalitet i byen samt sikre finansiering via fundraising. Der afsættes 250.000 til komitéens arbejde, der skal være afrundet senest i foråret 2021.

Samtidig igangsættes et udviklingsprojekt med henblik på gentænkning af hele formidlingen af Horsens bys historie, herunder formidlingen af den vigtige historie om Vitus Bering. Projektet skal bl.a. forholde sig til, hvordan byrum og et nyt butiks- og oplevelsescenter eventuelt kan indtænkes i formidlingen. Der afsættes 0,5 mio. kr. til formålet. Projektet forankres i Horsens Museum.

Endelig er forligspartierne enige om, at alle skal have mulighed for at lære om Horsens' historie. Derfor skal der fremover være gratis entré på Horsens Museum afdeling på Sundvej.

Prioriteringsrum

Kultur- og Civilsamfundsudvalget har med budget 2018 fået adgang til at prioritere 2 – 2,5 mio. kr. årligt af de tidligere bylivsmidler til kulturudvikling og aktiviteter i midtbyen. Disse midler suppleres med yderligere 0,5 mio. kr. pr. år til "Mærk byen" aktiviteter.

Byliv

Bylivsaktiviteterne, som er blevet et varemærke for Horsens Kommune, skal fortsættes med samme høje ambitionsniveau som hidtil. I takt med at Søndergade renoveres, ønsker forligspartierne, at det skal undersøges, om skøjtebanen kan flyttes til torvet ved Vor Frelsers Kirke med henblik på at skabe mere liv i hjertet af Horsens om vinteren.

Ved Langelinie har de senere års investeringer i bystrand, badebro og aktiviteter gjort en stor og positiv forskel for livet ved vandet. Forligspartierne er enige om at styrke området yderligere ved at disponere 0,5 mio. kr. af bylivspuljen til en forlængelse af badebroen, så det bliver endnu mere attraktivt at benytte stranden og området i sommermånederne.

Samtidig skal adgangen til Langelinie og badebroen gøres mere handicapvenlig, så alle borgere kan få glæde af området og faciliteterne. Herunder bør det undersøges om, der skal etableres en handicaplift.

Også Husodde Strand skal have et løft. Til det formål disponerer forligspartierne 0,5 mio. kr. af bylivspuljen til en ny badebro og til opgradering af stranden.

Samtidig løftes bylivspuljen med 1 mio. kr. i 2019 og 2020 til finansiering af ovenstående initiativer, samt til finansiering af forsøg med plantning af vejtræer m.v.

Forligspartierne er enige om, at Plan- og Miljøudvalget skal gennemføre en mere generel drøftelse af mulighederne for at sikre bedre tilgængelighed for borgere med handicap, til kommunens udendørs naturbadefaciliteter, såsom Ring Sø m.v.

Forum som kraftcenter for idræt og foreningsliv

I 2019 udbygges Forum med et kampsportscenter, og derudover har Byrådet tidligere besluttet, at der skal ske en udbygning af Aqua Forum med et 50 m. bassin.

Forligspartierne er enige om, at Forum fortsat skal udbygges som idræts- og foreningscenter, og at Kultur- og civilsamfundet skal udarbejde en helhedsplan for udviklingen af anlægget.

Springgymnastik

Forligspartierne er enige om, at de eksisterende professionelle springgymnastikanlæg, som benyttes i lokalområdet i dag, på sigt kan suppleres med mindre springfaciliteter 2-3 steder i kommunen.

Kunstgræs og multisal

Fritids- og foreningslivet i Horsens Kommune spiller en stor og vigtig rolle i mange menneskers hverdag, og der er liv i haller og sportsfaciliteter både sommer og vinter. Idet forligspartierne ønsker, at der også om vinteren er gode muligheder for at dyrke idræt, skal der i de kommende år etableres flere kunstgræsbaner i kommunen.

Allerede i 2019 påbegyndes etableringen af en kunstgræsbane i Lund. Derefter prioriterer Kultur- og Civilsamfundet i hvilken rækkefølge og tidshorisont øvrige kunstgræsbaner kan etableres. Det er en forudsætning for etableringen af kunstgræsbaner, at det kan ske på eksisterende baner. Finansieringen sker via Kultur- og Civilsamfundets anlægspulje, som tilføres 2 mio. kr. i 2019, 2020 og 2021, og dermed er på i alt 4 mio. kr. om året.

I 2018 er multisalene i Østbirk og Lund færdiggjort, og i 2019 på begyndes byggeriet af multisale i Egebjerg, Hovedgaard og Stensballe.

Endelig er forligspartierne enige om at afsætte i alt 10 mio. kr. til etablering af multisal i Gedved ved siden af den eksisterende Gedved Hallen. Midlerne afsættes i 2021 og 2022.

Svømmesal i Hovedgård

I forlængelse af budgetaftalen for 2018 er forligspartierne enige om, at der skal ske en renovering af Hovedgård Svømmesal, således at svømmesalen fortsat kan være et lokalt samlingssted for motion, leg og samvær.

I den forbindelse er forligspartierne indstillede på at undersøge mulighederne for at overdrage Hovedgård svømmesal til en selvejende institution og herefter stille en kommunal garanti for et lån, således at den selvejende institution kan optage et 30 årigt lån på 15 mio. kr. til renovering af svømmesalen, og på et senere tidspunkt evt. yderligere 6 mio. kr. til renovering af friluftsbadet.

Den kommunale garanti indebærer, at der af likvide midler skal deponeres et beløb svarende til lånebeløbets størrelse. Deponeringen frigives over 25 år med

1/25 årligt. Den endelige udmøntning af midlerne aftales med bestyrelsen for den selvejende institution, der skal være ansvarlig for driften af svømmehallen.

I forbindelse med den konkrete planlægning skal mulighederne for at benytte biologisk rensning fremfor klor indgå.

Bibliotekerne

Forligspartierne ser med stor forventning frem til etableringen af et nyt oplevelses- og butikscenter, der bl.a. skal rumme kommunens hovedbibliotek. I forbindelse med planlægningen er forligspartierne optagede af, at der inddrages erfaringer fra andre moderne biblioteker og folkehuse på tværs af både Danmark og udlandet, således at hovedbiblioteket kan blive et lokalt samlingssted for mange forskellige mennesker og generationer. Samtidig spiller de lokale biblioteker i oplandet en stor rolle og der skal være balance mellem by og land.

Det gule pakhus

Forligspartierne er enige om, at Det gule pakhus er et vigtigt kulturhus og samlingspunkt med mange gode aktiviteter for byens unge. Derfor skal Børne- og Uddannelsesudvalget drøfte mulighederne for i videre udstrækning at støtte Det gule pakhus indenfor udvalgets ramme.

Foreningsliv

Et rigt og mangfoldigt foreningsliv er afgørende for et godt lokalsamfund. Derfor skal der i 2019 udarbejdes en ambitiøs foreningspolitik, der både forholder sig til fysiske rammer og andre behov, som foreningslivet måtte have, herunder muligheden for at udnytte ledig kapacitet i de tidsrum, hvor hallerne står tomme. Foreningspolitikken skal for breddeidrætten tage udgangspunkt i "Bevæg dig for livet"-konceptet, og arbejdet skal ske i tæt dialog med foreningslivet.

Folkeoplysning til flere

Forligspartierne er enige om, at flest muligt skal have adgang til folkeoplysende aktiviteter. Derfor skal der gennemføres en analyse af, hvorvidt det er muligt at fjerne den gældende 25 års aldersgrænse for, hvornår kommunen yder tilskud til aktiviteter efter Folkeoplysningsloven. Analysen drøftes i Kultur- og Civilsamfundet og en evt. merudgift afholdes indenfor udvalgets ramme.

Understøttelse af forsamlingshuse

En række forsamlingshuse arbejder med forskellige projekter, som man søger fondsfinansiering til. I forbindelse med gennemførelse af disse projekter, kan forsamlingshusene opleve midlertidige likviditetsudfordringer. I disse tilfælde kan der efter konkret vurdering bevilges kommunalt lån, som afvikles i takt med, at

fondsbidragene modtages. Samme muligheder gives til foreninger, som har endeligt tilsagn om, at de modtager fondsbidrag.

Derudover skal forsamlingshusene have mulighed for, at konvertere dele af deres driftstilskud til et kommunalt lån på op til 150.000 kr. i forbindelse med større renoveringsprojekter og investeringer. Betingelse for modtagelse af lånet er, at der fremlægges et troværdigt budget for afviklingen af lånet over en 10-15 års periode.

Horsens Skolebio

Forligspartierne ønsker at støtte Horsens Skolebios arbejde for børn og unge i kommunen med 50.000 kr. i 2019. Finansieringen skal findes inden for Kulturudvalgets ramme. Derefter gennemføres evaluering for at vurdere, hvor mange der har glæde af skolebio.

Dialogkaravanen

Dialogkaravanen yder et stort og vigtigt frivilligt arbejde med at skabe relationer og fællesskab på tværs af forskellighed. Forligspartierne er enige om, at Kultur- og Civilsamfundsudvalget skal sikre støtte til Dialogkaravanens arbejde.

4. BOSÆTNING OG ERHVERV

Horsens Kommune har fortsat vokseværk. Børnefamilier fra Aarhus, seniorer fra nabokommuner og rigtig mange andre mennesker har i stigende grad fået øje på kommunens mange kvaliteter. I folkemunde forbindes Horsens Kommune i dag med et rigt kultur- og fritidsliv, gode boliger og byggegrunde og med nogle gode rammer for det daglige liv.

Forligspartierne er enige om, at der fortsat skal investeres målrettet i, at Horsens vokser og bliver ved med at være en attraktiv bosætningskommune. Ikke fordi vækst er et mål i sig selv, men fordi tilflytningen giver øgede skatteindtægter, som kan bruges til at skabe en bedre kommune for alle. Bedre skoler, dagtilbud og plejehjem, stærkere foreninger, bedre veje og boligområder, bedre vilkår for erhvervslivet og en endnu tryggere hverdag for horsensianerne.

For at fastholde den positive udvikling og sikre fuldt fokus på effektive bosætningsinitiativer ønsker forligspartierne at igangsætte arbejdet med en ny bosætningsstrategi. Arbejdet skal ske i samarbejde med relevante parter, herunder TILFLYTTERALLIANCEN. Der afsættes 1 mio. kr. om året til målrettede bosætnings- og vækstinitiativer.

I de senere år har Horsens byråd vedtaget en række store og visionære planer og projekter for kommunens fysiske udvikling over de kommende år. Bl.a. Campusbyggeriet til 8.000 studerende, en ny bydel på havnen med plads til både boliger og erhverv, et spændende butiks- og oplevelsescenter i centrum, naturbydelen Nørrestrand og ikke mindst Trafik 2030. Det er visionære planer, der peger ind i fremtiden og som skal være med til at sikre optimale fysiske rammer for det gode liv i Horsens Kommune.

Det er samtidig mange store skibe, byrådet har søsat, og forligspartierne er enige om, at der nu skal være fokus på at bringe dem sikkert i havn på den bedste og mest effektive måde.

Den store tilflytning betyder, at der samtidig med de store udviklingsprojekter er brug for løbende optimering og vedligeholdelse af de fysiske forhold i kommunen.

Udvikling af Horsens by

Horsens er i gang med en fantastisk udvikling med stor befolkningstilvækst, og boligudbygning i helt nye bydele. Som eksempler herpå kan nævnes havnen, området omkring Rådhuset, den netop offentliggjorte plan for udviklingen af godsbanearrealerne, området nord for Nørrestrand og Bygholm Bakker.

Udviklingen ventes at fortsætte mange år frem, og det er vigtigt at Byrådet bevarer et samlet overblik over udviklingen og sikrer, at Horsens by også i fremtiden fremstår som en arkitektonisk, harmonisk og sammenhængende by.

Forligskredsen ønsker derfor, at der igangsættes en proces med formulering af en arkitekturpolitik, samt at der i de kommende store projekter er fokus på, at disse udvikles i overensstemmelse og arkitektonisk harmoni med byen i øvrigt.

Samtidig ønsker forligskredsen at styrke planområdet med 0,5 mio. kr. pr. år, for at sikre tilstrækkelige ressourcer til en fremtidssikret og helhedsorienteret byplanlægning. Forligskredsen ønsker endvidere løbende at forholde sig til evt. behov for tilføjelse af yderligere ressourcer.

Parkering

Forligspartierne er enige om, at Plan- og Miljøudvalget i forbindelse med etableringen af nye bydele og boligområder, f.eks. det kommende Godsbanearreal, fremover skal drøfte det nødvendige behov for parkeringspladser.

Infrastruktur

Med byrådets vedtagelse af Kommuneplanen i foråret blev de endelige linjeføringer for vejprojekterne i *Trafik 2030* også fastlagt.

De overordnede rammer for den fremtidige infrastruktur i Horsens by ligger nu fast, og forligspartierne ønsker, at projekterne igangsættes hurtigst muligt til gavn for byens borgere og erhvervsliv.

Ringvej Syd

Forligspartierne sætter gang i det forberedende arbejde til sidste del af Ringvej Syd – stykket fra Bjerrevej i syd over Bollervej i øst til at møde centrum af byen ved Ove Jensens Allé.

Konkret skal der fra efteråret 2018 indtil sommeren 2019 udarbejdes et skitseprojekt og efterfølgende en miljøvurdering for vejprojektet. Dette kan tjene som grundlag for igangsættelsen af de egentlige anlægsarbejder, og det giver

samtidig en nødvendig og endelig afklaring for berørte lodsejere i området omkring deres fremtidige situation.

Det ligger i den forbindelse forligspartierne meget på sinde, at der sikres en tæt dialog med de berørte lodsejere under hele processen, og skulle miljøvurderingen vise ejendomme, der bliver kraftigt påvirket af den nye vej, så er forligspartierne indstillet på at sikre dem en hurtig afklaring af deres situation.

Forligspartierne anerkender områdets rekreative værdier og ønsker, at det samlede ringvejsprojekt skal være startskuddet til at forbedre de rekreative arealer i området. Derfor skal der som en naturlig udløber af vejprojektet udarbejdes et samlet oplæg til, hvordan der kan skabes et sammenhængende natur- og skovområde mellem Boller Overskov, Klokkedal, Rold Skov og Boller Nederskov. En samling af naturområderne vil skabe en helt ny rekreativ mulighed for de tusindvis af borgere, der bor i Horsens Syd samt kommunens øvrige borgere. Som en del af oplægget skal det også undersøges, om der kan skabes en bynær strand med badebro på fjordens sydlige kyst.

Schüttesvej

Schüttesvej fungerer som den vestlige del af ringstrukturen om Horsens By og er en central færdselsåre – særligt i morgen- og eftermiddagstimerne. Forligspartierne ser store perspektiver i en snarlig igangsættelse af opgraderingen af vejen – bl.a. ved at udvide den til fire spor på hele strækningen samt via krydsforbedringer. I den forbindelse skal det undersøges, om der med fordel kan skabes forbindelse mellem Bygholm Sø og Bygholm Park via 1-2 tunneller.

Forligspartierne ønsker, at arbejdet igangsættes i 2019, så borgere og erhvervsliv kan nyde godt af den bedre fremkommelighed på Schüttesvej i løbet af 2021.

Forbedring motorvejstilslutningerne til E45

Planerne om udvidelse af motorvej E45 til seks spor hilses velkommen af forligspartierne. Den positive befolkningstilvækst i Horsens og i det samlede østjyske bybånd er glædelig, men medfører også et øget transportbehov. Det kan mærkes på E45, og ikke mindst ved tilslutningerne til den.

For at undgå kritiske situationer på afkørselsramperne ønsker forligspartierne, at der hurtigt etableres dialog med Vejdirektoratet mhp. at forbedre og trafiksikre motorvejstilslutningerne.

Langmarksvej

Langmarksvej er et centralt led i *Trafik 2030's* ringvejsstruktur og skal tjene som den nordlige forbindelse. Derfor ser forligspartierne store perspektiver i at få Langmarksvej opgraderet og imødeser med tilfredshed, at arbejdet allerede påbegyndes i efteråret i forbindelse med udarbejdelse af et skitseprojekt og lukning af sideveje fra 2019. Selve vejprojektet forventes gennemført i 2022.

Forligspartierne ønsker, at der i forbindelse med lukning af sideveje til Langmarksvej gennemføres en inddragende proces med de berørte borgere. Samtidig er det vigtigt for forligspartierne, at der skabes gode, trafik sikre overgange og at der opstilles støjafskærmning, hvor det vurderes muligt og relevant.

Vejlevej

Vejlevej er en vigtig brik i trafikafviklingen i Horsens by. Forligspartierne noterer sig derfor med tilfredshed, at planlægningsarbejdet med at optimere signaler og kryds på strækningen igangsættes i 2019. Derudover vil der i planlægningen blive lavet forslag til vejlukninger ud mod Vejlevej, hvilket vil sikre bedre fremkommelighed og trafik sikkerhed. Arbejdet gennemføres i 2020 og 2021.

Øvrige store infrastrukturprojekter

For at understøtte den fortsatte vækst og udvikling samt sikre fremkommelighed i Horsens Kommune ønsker forligspartierne, at der i 2019 igangsættes analyser og undersøgelser i forhold til en række større infrastrukturprojekter, som kan gennemføres i forlængelse af de allerede planlagte projekter i regi af Trafik 2030. Det drejer sig om udvidelse af Bygholm parkvej til fire spor, etablering af en ringvej nord om Nørrestrand, en ny motorvejsafkørsel ved Horsens Nord, forbindelse fra Hattingafkørslen til Lund samt etablering af dynamisk ruderaanlæg ved motorvejsafkørslen ved Silkeborgvej.

Øvrige trafikprojekter

Forligspartierne er i det hele taget optagede af at sikre smidig trafikafvikling. Derfor er der enighed om, at der skal etableres en ny venstresvingsbane i Nim i forbindelse med ny dagligvarebutik. Samtidig skal mulighederne for etablering af rundkørsel på Silkeborgvej ved Sdr. Vissing undersøges, og endelig skal muligheden for at etablere regulering ved Stensballe Strandvej og Haldrupvej undersøges med henblik på at øge fremkommeligheden.

På Grønlandsvej er forligspartierne enige om, at der skal laves sikker overgang for fodgængere mellem Bilka og Sundhedshuset. Dette skal ske i 2018.

Kvalitetsløft til vejene

Udover investeringer i ny infrastruktur er der også behov for vedligeholdelse af eksisterende veje.

Byrådet har tidligere vedtaget at øge budgettet til vejvedligeholdelse med 15 mio. kr. årligt. Pengene er i de seneste år primært anvendt til at løfte og sikre kvalitetsniveauet på vejene uden for Horsens by. Et løft at vejene i Horsens by har afventet en gennemførelse af de mange store anlægsprojekter og ikke mindst kloakseparering, etablering af fjernvarme og ny gadebelysning.

Forligspartierne er enige om, at midlerne i de kommende år primært skal anvendes til at løfte niveauet på de gader og veje i Horsens by, hvor de nødvendige forsyningsarbejder er lavet.

Kollektiv trafik

Den kollektive trafik skal nytænkes. Mulighederne er mange, men som udgangspunkt skal de store dieselbusser erstattes af mindre og mere miljøvenlige busser, som kører i fast rutefart i myldretid. Udenfor denne periode kan busserne bruges til transportopgaver for skoler, plejehjem m.v. Borgere som er afhængige af offentlig transport uden for myldretid og i kommunens yderområder skal kunne bestille en flextur.

I omlægningen er det vigtigt at indtænke industriområder og medarbejdere, som er afhængige af kollektive transportmuligheder.

En nytænkning af den kollektive trafik skal gøre det lettere for borgere i hele kommunen, at komme derhen, hvor de gerne vil og samtidig aflaste den aktuelle trafiksituation i og omkring Horsens by.

I forhold til sidstnævnte ønsker forligspartierne konkret at sikre, at der fremadrettet kører bybusser til Egebjerg, Lund, Gedved og Hatting samt at der indsættes flextrafik i de store erhvervsområder i tidsrummet 16-06 alle ugens syv dage i samarbejde med Midttrafik. Der afsættes 2 mio. kr. pr. år fra 2019.

Endelig skal Plan- og Miljøudvalget planlægge en informations- og oplysningskampagne om den kollektive trafik og andre transportordninger i Horsens Kommune, herunder de mange forskellige muligheder, der findes.

Sikre skoleveje

Det skal være trygt og sikkert for børn at færdes til og fra skole og dagtilbud. Derfor skal der gennemføres en kortlægning og analyse af kommunens veje til skoler og dagtilbud mhp. at kunne vurdere behovet for at optimere sikkerheden uanset om børnene går, cykler eller noget helt tredje.

Konkret etableres sikker passage af Stensballe Bygade, f.eks. med fodgængerovergang, ved Triton Børnehave i Stensballe.

Initiativerne finansieres via pulje til sikre skoleveje i 2019.

Horsens som cykelkommune

I Horsens Kommune skal vi blive endnu bedre til at springe på cyklen. Det er både godt for sundheden, for trængslen på vores veje og for miljøet. For at gøre det attraktivt at vælge cyklen fremfor bilen, skal det både være praktisk, sjovt og trygt at cykle i Horsens Kommune.

Forligspartierne er enige om, at Horsens har et stort potentiale som cykelkommune. Den smukke natur, det bakkede og varierede terræn og de store arealer gør Horsens til et oplagt mål, når der skal cykles - både på landevej og i naturen. Derfor ønsker forligspartierne, at de mange herligheder skal kommunikeres tydeligere. Både for at tiltrække flere til Horsens og for at give dem, der kommer, den allerbedste cykeloplevelse med professionelt skiltning af cykelruter og relevant information.

Kommunens trafikstrategi, Trafik 2030 rummer en ambitiøs plan for et net af supercykelstier i og omkring Horsens by, som implementeres over de kommende år. Forligspartierne ønsker, at arbejdet med supercykelstien fra Hatting til Horsens igangsættes, så den står endeligt klar i 2020. Den vil være med til at sikre trygge veje for børn og unge, og gøre det hurtigere for borgere i Hatting og Torsted at komme til Horsens på cykel end at komme til byen i bil.

Samtidig ønsker forligspartierne, at cykelstien mellem Egebjerg og Gedved forbedres og gøres mere trafiksikker ved blandt andet at sætte lys op på hele ruten. Forligspartierne ønsker også, at de sidste forbedringer fra Egebjerg til Horsens by gennemføres, så det bliver let og sikkert at komme på cykel fra Gedved og Egebjerg til Horsens By. Endelig er forligspartierne enige om, at der skal etableres cykelsti fra Sejet Bygade til Højvangen, og at der skal afsættes 7,5 mio. kr. til etableringen.

På lidt længere sigt har forligspartierne forpligtet sig til at fastholde fokus på cyklisternes forhold. Derfor er der planlagt supercykelstier i Stensballe, Bankager/Højvangen/Bollerstien, Midtbyen og Nørrestrand.

Forligspartierne ønsker også, at mulighederne for etablering af en cykelsti fra Horsens til Hovedgård via Hansted og Tvingstrup langs banelegemet skal undersøges. Derudover undersøges mulighederne for cykelsti fra Yding til Østbirk samt Søvind til Haldrup.

Endelig ønsker forligspartierne at undersøge muligheden for etablering af yderligere mountainbikespor samt flere sammenhængende stier/spor for cyklister.

Danmarks smukkeste sti og natur

Horsens Kommune er fyldt med smuk natur. Hav og fjord og naturskønne områder med vildtvoksende enge, søer og åer dækker en stor del af kommunen, og det tiltrækker tilflyttere og turister, og er samtidig et stort aktiv for vores borgere.

Forligspartierne ønsker derfor at skabe en endnu bedre adgang til naturen og skabe bedre rammer, når man er i naturen. En fjerdedel af horsensianerne vandrer bl.a. i deres fritid, og et bedre stisystem tiltrækker også flere besøgende til kommunen. Forligspartierne ønsker derfor, at der udarbejdes en plan for at skabe flere og mere sammenhængende stisystemer i kommunen. Derudover ønsker forligspartierne, at "Danmarks smukkeste sti" skal ligge i Horsens og beder om et oplæg hertil – f.eks. en sti fra Horsens Fjord til Sukkertoppen.

Forligspartierne har generelt et stort fokus på naturen, og derfor ønsker forligspartierne, at der udarbejdes en ambitiøs udviklingsplan, Naturplan 2020, for de rekreative områder og naturen generelt. En del af den plan skal handle om etablering af bænke og affaldshåndtering i naturen. Der afsættes konkret 100.000 kr. til i første omgang at etablere nye bænke på stien lang Elbæk skov, ved Bygholm Sø og i Gudenåområdet.

Endelig skal der i højere grad sikres overblik og kommunikation om de mange muligheder i naturen og de spændende og historiske seværdigheder, der findes i Horsens Kommune.

Kommune for alle

Horsens Kommune skal være for alle og derfor ønsker forligspartierne, at der gennemføres en kortlægning af tilgængelighedsniveauet i kommunen, som kan være med til at sikre, at tilgængelighed er tænkt ind i kommunens fysiske planlægning.

Blandede boliger

I forbindelse med fremtidige byggeprojekter skal det undersøges, om der kan indtænkes blandede byggerier, hvor f.eks. ældreboliger og plejeboliger blandes med kollegier og familieboliger, så der skabes relationer på tværs af generationer.

Samtidig er der mangel på billige boliger til socialt udsatte og andre lavindkomstgrupper, og derfor skal denne type boliger tænkes ind i forbindelse med større almene byggerier.

I det hele taget skal der sikres et varieret udbud af boliger i alle bydele i hele kommunen, herunder et tilstrækkeligt antal almene boliger. Der skal i den forbindelse være særligt fokus på huludfyldning og fortætning i Horsens Midtby samt tryghedsboliger både i byen og oplandet, f.eks. i Østbirk, Hovedgård, Gedved, Brædstrup og Søvind.

Konkret er der stor efterspørgsel efter boliger i Søvind, og derfor skal mulighederne for at etablere lejeboliger i samarbejde med en boligforening undersøges. Det samme skal mulighederne for at konvertere et areal ved Toftumvej til boligområde.

Klimaplanlægning

Horsens By er en lavtliggende fjordby i et delta med en å- og bækudmunding. Det giver en dobbelt klimaudfordring. Stigende vandstande i verdenshavene samt hyppigere og voldsommere vejr medfører en stigende risiko for, at Horsens By oversvømmes fra fjorden via Bygholm Å, Dagnæs Bæk og kloak- og regnvandsledninger.

Derfor er der et uundgåeligt behov for at klimatilpasse Horsens By. Byens udvikling kan ikke gennemføres uden at inddrage og implementere klimatilpasning fuldt og helt i de mange planer og projekter, der gennemføres i Horsens i disse år. Ligeledes vil de kommende års analysearbejde i regi af projekt Coast-to-coast afdække hvor, hvordan og i hvilket omfang der er behov for at investere i klimasikring af Horsens By.

Der afsættes derfor 0,5 mio. kr. årligt til at sikre, at klimahensyn indarbejdes i kommunens planlægning og tilladelser.

Plastikfri kommune

Horsensianerne skal gå forrest i kampen for et bedre miljø. Ét af de områder, hvor der på verdensplan er et akut problem, og hvor det samtidig er nemt at gøre en forskel, er i forhold til brugen af plastik. Samlet set bliver under 30% af al plastik genanvendt, og den største synder er plastikemballage, som står for 60% af al den plastik, der anvendes. Forligspartierne er enige om, at der skal iværksættes en aktiv indsats for at reducere brugen og øge genanvendelsen af plastik i Horsens Kommune.

Arbejdet forankres i GRO, der bl.a. skal komme med anbefalinger ift. dagrenovation, indkøb og sortering i det offentlige rum – herunder kildesortering.

Bæredygtig energi

Forligspartierne er optagede af at sikre bæredygtig udvikling, og de energikilder der anvendes til opvarmning udgør en væsentlig brik i omstillingen til mere bæredygtighed. Derfor er der enighed om, at mulighederne for at anvende geotermi til opvarmning skal undersøges i samarbejde med Fjernvarme Horsens.

Arbejdet forankres i GRO.

Rent drikkevand

Drikkevand er en vigtig grundressource, og der er brug for at handle proaktivt for at sikre rent drikkevand til kommende generationer. Derfor ønsker forligspartierne, at der i regi af GRO skal udarbejdes en plan for sikring af drikkevandsressourcerne, der bl.a. forholder sig til mulighederne for at undgå sprøjtemidler på kommunens indvindingsområder, omlægning af kommunal jord til økologisk drift samt en højere økologiandel i de kommunale køkkener. I forhold til sidstnævnte er ambitionen, at de kommunale køkkener minimum skal have et sølvmærke i økologi.

Herunder skal GRO forholde sig til evt. oplysningskampagner i boligområder.

Renholdelse og genanvendelse

Forligspartierne er enige om, at renholdelse af byerne er vigtigt – og at indsatsen skal intensiveres. Konkret ønskes indtænkning af toiletfaciliteter i renoveringen af Søndergade, mere effektiv gadefejning og ukrudtsbekæmpelse. Desuden kan

der med fordel etableres fleksible skraldespande, der også kan håndtere cigaretter og pantflasker. Forligspartierne er enige om, at det er et oplagt område til at eksperimentere med mere intelligente og smartere løsninger – herunder førnævnte kildesortering.

I den forbindelse er forligspartierne enige om, at der ligger et stort potentiale i genanvendelse og genbrug. Derfor skal der udarbejdes en strategi for cirkulær økonomi, således at Horsens Kommune kan tage lederskab på området og fastsætte mål for, hvordan Horsens kan blive Danmarksmestre i at bruge ressourcerne igen. Arbejdet forankres i GRO. Samtidig ønsker forligskredsen en analyse af mulighederne for at mindske deponering af affald via grundigere sortering og højere genanvendelsesgrad.

Effektiv ejendomsservice

Forligspartierne ønsker, at foreninger og institutioner skal opleve en både smidig og effektiv service i forhold til vedligeholdelse af kommunens arealer, bygninger og idrætsfaciliteter samt i forbindelse med ny- og ombygning. Derfor skal der gennemføres en samlet analyse af områdets organisering og drift.

Skimmelsvamp

Forligspartierne ønsker at der eksperimenteres med udvikling af nye målemetoder til registrering af skimmelsvamp, f.eks. via kommunens netværk LoraWan.

Skadedyrsbekæmpelse

Milde vintre og varmere somre gør, at borgere i Horsens Kommune i stigende grad konfronteres med skadedyr i hverdagen. Forligspartierne ønsker derfor, at Plan- og Miljøudvalget senest i februar 2019 behandler en fremtidig strategi for intelligent skadedyrsbekæmpelse. Der afsættes 100.000 kr. til formålet. Konkret ønsker forligspartierne, at op til 50.000 kr. heraf anvendes til bekæmpelse af mårhunde i samarbejde med Danmarks Jægerforbund.

Ejerløse katte

Lokale frivillige har i mange år gjort en stor indsats ift. et stigende antal vilde katte i især Horsens by. Forligspartierne er enige om, at der er behov for, at Horsens Kommune - i samarbejde med de frivillige og relevante organisationer - medvirker til at løse problemet gennem regulering og behandling af de ejerløse katte, således at ordentlig dyrevelfærd sikres og generne begrænses.

Afgræsning

Forligsparterne er enige om, at muligheden for at anvende dyr til afgræsning og naturpleje af grønne arealer skal afdækkes. Dette kan både reducere brugen af maskiner og personale i den løbende vedligeholdelse og samtidig skabe nogle spændende grønne rum i byerne.

Naturområde Horsens Fjord

Horsens Fjord og landskabet omkring er helt særligt og rummer bl.a. unikke naturmæssige, geologiske, og kulturhistoriske kvaliteter. Forligspartierne ønsker at udvikle området, så det bliver gjort mere tilgængeligt til gavn for borgere og turister, samt så de gode historier, der rækker millioner af år tilbage i tiden, bliver formidlet på en god måde.

Udviklingen af området skal ske sammen med Hedensted og Odder Kommuner, så det fantastiske naturområde, som strækker sig fra Hou i Odder over Nørrestrand i Horsens og til syd for Snaptun i Hedensted Kommune bliver forbedret uden at skele til kommunegrænser.

Forligspartierne ser store perspektiver i en udvikling af naturområdet og ser med tilfredshed på det tværgående kommunale samarbejde om opgaven.

Forligspartierne er enige om at disponere 250.000 kr. årligt i 2019-2022 til udviklingen af området. Midlerne finansieres af de 2 mio. kr., der er afsat til at skabe bedre adgang til naturen.

Plant 1000 træer

I takt med at Horsens udvikler sig med høj hastighed, skal der tænkes i grønne, rekreative områder. Forligspartierne vil gøre Horsens by grønnere både i midtbyen, men også uden for centrum. Det er et bærende element i den allerede vedtagne midtbystrategi. Og andre byer i kommunen skal også tænkes med.

Derfor vil forligspartierne have udarbejdet en træpolitik, som skal sætte sit grønne præg på kommunen. Ved at plante træer og buske skal naturen bringes ind i byen og give små oaser. Det vil også skabe større bæredygtighed og være et led i klimatilpasningen.

Træpolitikken skal tage højde for, at der tages hensyn til borgere med allergier, så det grønne ikke bliver til gene.

Forligspartierne ser med interesse på en model, hvor der hvert år plantes et træ for hvert nyt barn, der er født i Horsens Kommune. Forligspartierne ønsker at få

belyst mulighederne for at føre den ud i livet og herunder, om det kunne være muligt med en model, hvor det enkelte barn får at vide, hvilket træ, der er tale om. Eventuel finansiering sker via bylivspuljen.

Områdefornyelse til lokalområderne

Lokalområder og landsbyer i Horsens Kommune danner rammen om nogle helt særlige fællesskaber i enestående rammer tæt på naturen. Det er noget, som flere og flere efterspørger, og de mindre samfund i Horsens Kommune oplever en imponerende udvikling i disse år. Her flytter flere nye beboere til, og her sættes gang i nye, spændende projekter til gavn for fællesskabet.

For yderligere at understøtte denne udvikling og samarbejdet i kommunens lokalområder ønsker forligspartierne at give landsbyerne og de 'lokale centerbyer' mulighed for områdefornyelseslån på ca. 25 mio. kr. over de kommende år. Det er samme ordning, som man tidligere har besluttet i Horsens og Brædstrup, og som bl.a. kan anvendes til nedrivning af nedslidte bygninger, etablering af bedre mobildækning m.v.

Låneadgangen gives fortrinsvis til landsbyer og 'lokale centerbyer', som samarbejder med henblik på at skabe udvikling. Endelave kan søge på lige fod med lokalområderne på fastlandet. Den endelige plan samt kriterier for puljen fastlægges i Plan- og Miljøudvalget i samarbejde med Udvalget vedrørende udvikling af lokalsamfund.

Samtidig understøttes udviklingsmulighederne i Brædstrup ved at allokere 100.000 til Brædstrup lokalråd fra puljen til grønne parternskaber.

Nedrivningspulje

Forligskredsen ønsker, der etableres en nedrivningspulje på op til 3 mio. kr. målrettet faldefærdige bygninger i landsbyerne. Puljen finansieres af midler til områdefornyelse, jf. regler herfor.

Bevarende lokalplaner

Lille Amalienborg og Ny Havnegade er helt særlige områder i Horsens. Derfor skal mulighederne for at lave bevarende lokalplaner i disse områder, samt evt. andre relevante områder, undersøges i tæt dialog med de berørte borgere.

Horsens Vand

Forligspartierne er enige om, at Horsens Kommune skal tage aktivt ejerskab til Horsens Vand. Horsens Vand – og SAMN forsyning – er en uundværlig part i

fremtidssikringen af Horsens by mod klimaudfordringerne, sikringen af det gode drikkevand og udviklingen af vores by.

Forligspartierne er enige om, at der skal udarbejdes en ejerstrategi, der sætter klare pejlemærker fra ejerens side for Horsens Vand. Pejlemærker i forhold til grundvandssikring, miljø og klimasikring, men også i forhold til erhvervsudvikling og erhvervsservice.

Strategien udarbejdes i dialog med Horsens Vand. Et oplæg skal præsenteres for Plan- og Miljøudvalget i første halvår 2019.

Endelave

Endelave er inde i en god udvikling med mange turister og spændende initiativer. Forligspartierne ønsker at understøtte denne udvikling, så Endelave også i fremtiden er en levedygtig ø, som hvert år tiltrækker mange turister og aktiviteter. Der afsættes derfor 1 mio. kr. til at sænke taksterne på Endelave-færgen, sikre offentlig transport til og fra færgen samt give kommunens dagtilbud og skoler gratis færgeoverfart.

Samtidig skal bygningerne, der tidligere har huset Endelave skole udnyttes til det lokale foreningsliv, samt til udflugter og lejrskoler for kommunale skoler og institutioner.

Og endelig skal der etableres en prøvejlighed, så potentielle nye ø-boer kan prøve ø-livet i en kortere periode, inden de evt. beslutter sig for at flytte til øen. Initiativet skal ske i samarbejde med Endelave beboerforening.

Erhvervskommunen Horsens

Horsens har en lang og stærk historie som erhvervskommune. Med Erhvervsstrategien "Fælles om Fremtiden" er der lagt en langsigtet plan, der skal sikre, at Horsens også i fremtiden er en stærk og anerkendt erhvervskommune med mange forskellige typer af arbejdspladser. Et sted med optimale rammebetingelser, god erhvervsservice, iværksætter, innovation og stærk infrastruktur.

Med henblik på at synliggøre Horsens Kommune som et stærkt og dynamisk sted at arbejde og drive virksomhed, ønsker forligspartierne, at der udarbejdes en langsigtet brandingstrategi- og kampagne for Horsens som erhvervskommune.

Kampagnen skal dels have fokus på at tiltrække nye virksomheder og derved underbygge salg af erhvervsjord, og dels være med til at synliggøre Horsens som et godt sted at arbejde og dermed være med til at løse begyndende rekrutteringsudfordringer hos kommunens virksomheder.

Arbejdet forankres i Horsens Alliancen, og forligspartierne ønsker desuden, at kampagnen kobles tæt til bosætningsarbejdet, der foregår i regi af Tilflytteralliancen.

Forligspartierne er enige om, at Horsens har en unik mulighed for at blive kendt og anerkendt som Danmarks teknologiske laboratorium. Det indebærer bl.a., at Horsens Kommune stiller sig til rådighed for virksomheder, studerende og andre, der ønsker at udvikle og afprøve nye teknologier. Samtidig ønsker forligspartierne at bakke op om et fysisk laboratorium på Campus, som etableres i et samarbejde mellem Aarhus Universitet, VIA, Insero og en lang række private virksomheder, og som vil have til formål at skabe et unikt og innovativt miljø med plads til både forskning, læring, udvikling og afprøvning af ny teknologi, til og for virksomhederne. Der afsættes 2 mio. kr. om året til formålet fra 2020.

Derudover ønsker forligspartierne et styrket fokus på salg af erhvervsjord, og der forudsættes en årlig nettoindtægt på salg af erhvervsjord på ca. 10 mio. kr. årligt.

Endelig ønskes understøttelse af fortsat erhvervsudvikling i Brædstrup, hvorfor det prioriteres at færdiggøre erhvervsområdet Energivej og Virkefeltet.

Nyt erhvervsfremmesystem

Regeringen har sammen med Dansk Folkeparti indgået aftale om forenkling af erhvervsfremmesystemet. Dette indebærer flytning af en række opgaver fra Business Horsens til nye, tværkommunale erhvervshuse.

Aftalen forudsætter en reduktion og omprioritering af de kommunale udgifter til erhvervsfremme, svarende til en reduktion af Horsens Kommunes bidrag til Business Horsens med ca. 1,2 mio. kr. i 2019, samt yderligere ca. 1,5 mio. kr. fra 2020. Midlerne som frigøres i 2019 følger opgaveflytningen og tilgår således de nye erhvervshuse, mens midlerne som frigives fra 2020 i overensstemmelse med aftalen mellem Regeringen og Dansk Folkeparti omprioriteres til velfærd.

Der udarbejdes en ny samarbejdsaftale med Business Horsens med præcisering af fremtidig opgaveløsning inden for den nye økonomiske ramme. Aftalen udarbejdes inden for rammerne af den politiske aftale om forenklingen af erhvervsfremmesystemet.

Forligspartierne er enige om, at en kommende aftale med Business Horsens især skal have fokus på at implementere Horsens Kommunes erhvervsstrategi ved at brande Horsens som erhvervskommune og som Danmarks teknologiske

laboratorium, tiltrække virksomheder og arbejdskraft samt understøtte iværksætter. Desuden skal aftalen indeholde etablering af en såkaldt erhvervsplaymaker, der via samarbejde med skoler og erhvervsliv skal være med til at sikre, at flere unge vælger en erhvervsuddannelse og samtidig får en stærkere tilknytning til det lokale erhvervsliv.

Endelig skal aftalen have fokus på at styrke og markedsføre handelslivet i Horsens – både i midtbyen og i Brædstrup. I den forbindelse udarbejder Business Horsens en detailhandelspolitik og sikrer en tæt inddragelse af Brædstrup Handel & Erhverv.

Kontrol med lastbilparkering

I flere af kommunens industriområder opleves stigende udfordringer med lastbiler, der langtidsparkerer - til stor gene for de omkringliggende virksomheder. Horsens Kommune er i tæt dialog med politikredsen og nabokommunerne, da det er vigtigt, at problemet løses i et tæt koordineret samarbejde alle aktører imellem.

Lokalt er forligspartierne enige om, at der skal ske en opprioritering af parkeringskontrollen i industriområderne, som fremadrettet skal varetages af driftsgården 7 dage om ugen. Samtidig skal der være tydelig skiltning i områderne, så der ikke hersker tvivl om parkeringsreglerne.

Samtidig skal det undersøges, om der kan findes private investorer, der ønsker at etablere private lastbilparkeringspladser. Og i samarbejde med Dansk Industri og Business Horsens skal det drøftes, hvordan lokale virksomheder evt. kan være med til at løse udfordringen.

Endelig er forligspartierne enige om at rette henvendelse til staten med henblik på etablering af en eller flere rasteplasser på motorvejsstrækningen gennem Horsens Kommune samt etablering af pendlerparkering.

Udbud og indkøb

I forlængelse af den analyse af kommunens principper for investeringer, udbud og indkøb, som var en del af sidste års budgetaftale, ønsker forligspartierne, at der foretages en vurdering og revision af kommunens principper for investeringer, udbud og indkøb, som kan ligge til grund for en temadrøftelse i Økonomiudvalget.

Whistleblower-ordning

Horsens Kommune er en professionel organisation med ca. 7.000 ansatte. Forligspartierne er enige om, at organisationen og dens ansatte er professionelle og leverer på et højt niveau. Forligspartierne ønsker dog samtidigt, at medarbejdere på alle niveauer skal have mulighed for anonymt at gøre opmærksom på alvorlige forsømmelser. Studier har nemlig vist, at mange offentlige ansatte undlader at gøre ledelsen opmærksomme på fejl og forsømmelser i det daglige arbejde.

Derfor er forligspartierne enige om, at der skal indføres en whistleblower-ordning i Horsens Kommune, der giver kommunens ansatte mulighed for anonymt at gøre ledelsen opmærksom på forseelser eller dårlig praksis i organisationen, hvis de er vidner til dette.

Modellen udvikles i samarbejde med hovedudvalget og skal være klar til implementering i 2019.